

ביהמ"ש: בעלי הפטנט של קייט פארמה לא יוכל לממש אופציות

בית המשפט הוציא צו מניעה זמני האוסר על פרופ' זליג אשחר לממש את האופציות שקיבל מקייט פארמה בעקבות תביעה שהגיש פרופ' גדעון גרוס, שטוען כי אשחר לא העביר לו את חלקו בתמלוגים: "אשחר מעל באמון המוחלט שנתתי בו"

זוהר שחר לוי 02.10.17 06:45

בית המשפט המחוזי מרכז בלוד הוציא ב-26 בספטמבר צו זמני האוסר על פרופ' זליג אשחר לבצע כל שינוי במניות שהוא צפוי לקבל במסגרת העסקה עם ענקית התרופות קייט פארמה שנמכרה לגיליאד סיינסז האמריקאית [תמורת 11.9 מיליארד דולר](#) במזומן באוגוסט האחרון, זאת על רקע תביעה שהוגשה על ידי המדען גדעון (גידי) גרוס שטוען לזכויות על חלקו בפיתוח הפטנט שמכר אשחר לקייט פארמה. "פרופ' אשחר הפר באופן גס את התחייבויותיו כלפיי, וחמור מכך, מעל באמון המוחלט שנתתי בו", כתב גרוס בכתב התביעה.

הצו הזמני ניתן במעמד צד אחד, כלומר ללא תגובת פרופ' אשחר והוא אוסר עליו לבצע פעולות ב-15 אחוז מהאופציות שבידיו – האופציות להן טוען פרופ' גרוס.

קראו עוד בכלכליסט:

- [המדען שהעדיף לגדל מנגו על פני אקזיט של מיליארדים](#)
- [כך פספס מכוון ויצמן את החגיגה של קייט פארמה](#)
- [אקזיט ענק: גיליד רוכשת את קייט פארמה ב-11.9 מיליארד דולר](#)

"אחר עיון בבקשה", כתב השופט יעקב שפסר בהחלטתו, "ומשהוצגה עילת תביעה על יסוד ראיות מהימנות לכאורה, ושעסקת המיזוג והרכש מצויה בשלבי ביצוע, תוך שהשלמתה צפויה בפרק זמן קצר, ומשנחה דעתי כי אי מתן הצו עלול להכביד ממשית על ביצוע פסק הדין, ניתן בזאת צו מניעה זמני".

"תקוותי נכזבו"

אשחר, חתן פרס ישראל ומי שאף ייתכן שיזכה בפרס נובל על עבודתו בתחום האימונולוגיה, עורר הד ציבורי בעקבות מכירת קייט פארמה. כעת מתברר כי מאחורי הפטנט שצפוי להניב רווחים רבים לאשחר, נותרו כאלו שטוענים לכך שלא קיבלו את גמולם על הפיתוח.

בתביעה הצהרתית שהגיש גרוס, באמצעות עוה"ד שירלי קדם בן עמי וגלית בונה, הוא מבקש כי בית המשפט יצהיר ש-15% מתוך האופציות או המניות המוחזקות על ידי אשחר בחברת קייט פארמה - שייכות לו. הדיון בתביעה צפוי להתקיים השבוע בבית המשפט. בהמשך תוגש ככל הנראה גם תביעה כספית נגד אשחר. שווי המניות של אשחר בקייט פארמה נאמד ב-72 מיליון דולר, כך שגרוס תובע למעשה סכום של כ-11 מיליון דולר.

מוסף כלכליסט, 14.9 **המדען שהעדיף לגדל מנגו על פני אקזיט של מיליארדים** בין המטעים של מושב אלמגור שבצפון מסתתר פרופ' גידי גרוס, חוקר יוצא דופן שהדוקטורט שכתב לפני 30 שנה היה הבסיס לטכנולוגיה פורצת דרך לטיפול בסרטן ולאקזיט המיליארדים של קייט פארמה דיאנה בחור ניר, [לכתבה המלאה](#) 70 תגובות

פרופ' גרוס למוסף כלכליסט ב-14.9: אם יגיע פרס כזה או אחר, לא אדחה אותו. אך המחשבה על אקזיט לא מעסיקה ולא מניעה אותי" צילום: אפי שריר

לפי המפורט בתביעה, במסגרת מחקר דוקטורט שביצע גרוס במכון ויצמן בהנחייתו של פרופ' אשחר, גרוס הגיע לתגלית מהפכנית שלפיה ניתן לפתח טיפול בסרטן באמצעות הנדסה גנטית של תאי המערכת החיסונית. בספטמבר 2011 נחתם הסכם בין המדענים לפיו העבירו גרוס ומנהלת המעבדה שלו, טובה ווקס, את כל זכויותיהם בפטנטים שונים לאשחר ובתמורה אשחר התחייב לחלוק עמם את כל התקבולים והזכויות הקנייניות שהוא יקבל בקשר עם מסחור הפטנטים.

צילום: מכון ויצמן למדע

פרופ' אשחר. "אין יסוד לתביעה"

לטענת גרוס, אשחר, המיוצג על ידי עו"ד יעל צ'רבינסקי ויוסי אשכנזי ממשרד הרצוג פוקס נאמן, אכן מסחר את הפטנטים אולם הפר את התחייבויותיו כלפיו להעביר לו את חלקו בתקבולים וכן העלים ממנו מידע הנוגע לכך. אשחר, כך נטען, באמצעות חברת קברט שהקים העניק רישיון בפטנטים לחברת קייט פארמה. לדברי גרוס, במסגרת

הפרסומים על העסקה למכירת קייט פארמה הוא נדהם לגלות כי כבר בסוף שנת 2013 עקב הסכם הרישיון שנחתם בין קברט ובין קייט הוענקה לאשחר אופציה לרכוש 403 אלף ממניות קייט במחיר מימוש של 70 סנט. פרטים אלו לא דווחו לגרוס ולשיטתו על אף פניות לאשחר ולבאי כוחו הוא לא נענה.

הפטנט שרכשה קייט פארמה הוליד סכסוך משפטי בין המדענים

1 פטנט נולד אשחר ממציא במכון ויצמן את הפטנטים

2 כישלון ראשון אשחר והמכון חותמים על הסכם רישוי עם ענקית הפארמה האמריקאית בקסטר. לאחר שנה ללא תוצאות הפטנטים חוזרים למכון

3 בניזיד עדשים אשחר רוכש את כל הפטנטים מהמכון באמצעות חברת קברט ביוטק שבבעלותו, בתמורה לכמה מאות אלפי דולרים ותמלוגים ממכירות עתידיות של התרופה

4 הרכישה החכמה של קייט פארמה קברט מוכרת את הפטנטים לקייט פארמה של פרופ' אריה בלדגרין תמורת 375 אלף דולר, אחוזים בודדים מקייט ותמלוגים ממכירות עתידיות

5 המכון יסתפק בפירוורים גרוס מבקש מבית המשפט להורות על כך ש-15% מהמניות/תמלוגים של אשחר שייכים לו

"עתה", כך נכתב בתביעה, "בהתאם לעסקת המיזוג בין קייט לגיליאד, יוכל פרופ' אשחר למכור את האופציות שברשותו לגיליאד. המבקש קיווה שפרופ' אשחר בכל זאת ימלא אחר התחייבותיו ויעביר לו את המידע והמסמכים הנוגעים לאופציות או מניות המוחזקות על ידו בחברת קייט וכי עם קבלת התשלום עבורן מגיליאד, יעביר לו את חלקו בכספים אלה ואולם, תקוותיו נכזבו וב-19 בספטמבר, לאחר אין ספור התחמקויות ממתן מענה ענייני, הודיע בא כוחו של אשחר לבאי כוחו של גרוס, טלפונית, כי אשחר לא יעביר לו את חלקו באופציות או בתמורה שתתקבל עבורו".

גרוס מדגיש עוד בפנייתו לבית המשפט כי כבר החל משנת 2014 החלו להתקבל בקברט כספים מחברת קייט, בהתאם להסכם הרישיון שביניהן. אך גם בנוגע לכספים אלו הופרו ההתחייבויות כלפי גרוס. "התברר", כך הוא כותב בתצהיר שהגיש לבית המשפט, "שהעלימו ממני מידע כלפי מלוא הנתונים הנוגעים לכספים אלה ולתשלומים המגיעים לי ואף התברר שהעלימו ממני כספים המגיעים לי. המחלוקות הכספיות האמורות אינן חלק מהתובענה בבקשה זו, ואולם הן מהוות רקע למחלוקת".

"מדובר", כך נכתב עוד בתצהירו של גרוס, "בפרשה פשוטה בתכלית: פרופ' אשחר מחזיק באופציות או במניות השייכות לי, בניגוד להסכם בינינו לפיו היה עליו להעביר לי אופציות אלה, שקיבל בקשר עם מסחור הפטנטים, לאחר קבלתן". גרוס מדגיש כי ממסמכים שהתקבלו אצלו מחברת קברט לאחר מאבק ממושך התגלתה בפניו "תמונה עגומה וחמורה" והיא ש"פרופ' אשחר וחברת קברט פעלו במכוון על מנת להעלים ולהסתיר ממנו כספים המגיעים לו"... קשה לתאר את התדהמה וההלם שאחזו בפרופ' גרוס, שעד אותה עת האמין באמונה שלמה בתום לבו של פרופ' אשחר, עם גילוי העובדה שהוא מעל באמונו וגזל ממנו במכוון כספים המגיעים לו".

לשיטת התביעה, פרופ' גרוס וכך חברת קייט פארמה, הפרו כלפיו את התחייבויותיהם החוזיות כמו גם את חובת הזהירות, חובת האמון והנאמנות, חובת הגילוי, חובת תום הלב, ההגינות ואיסור הקיפוח המוטלים עליהם. "חמור מכך", כך נכתב לבית המשפט, "המשיבים פעלו כלפי המבקש בהטעיה ובחוסר תום לב בוטה עד כדי גזל ועושק של זכויות ונכסיו, תוך ניסיון להתעשר שלא כדין על חשבוננו".

"לא כסף או תהילה"

גרוס (64), פרופ' למדעי החיים ותושב המושב אלמגור, כתב לפני כ-30 שנה מאמר פורץ דרך במסגרת עבודת הדוקטורט שעשה במכון ויצמן. באותו מחקר הוא פיתח במעבדתו של פרופ' זליג אשחר ובהנחייתו טכנולוגיה מהפכנית להינדוס תאים במערכת החיסון של חולה, כך שיפעלו נגד מטרה רצויה. זאת היתה הפעם הראשונה שבה פותח אב טיפוס של תא מערכת חיסון מהונדס, באופן המשלב יכולת לזהות תאים נגועים בסרטן עם יכולת להשמיד אותם. חיסון שאשחר המשיך לפתח ולשכלל, עד שלימים הפך בסיס לטיפולים של חברת קייט פארמה (Kite Pharma) בבעלות ד"ר אריה בלדגרין, נגד סוגים מסוימים של סרטן הדם.

האבטיפוס לתא מהונדס של גרוס שימש בסיס לפיתוחים של קייט פארמה, כמו גם של המתחרה שלה, ענקית הפארמה השוויצרית נוברטיס, שבימים אלה קיבלה ממינהל המזון והתרופות האמריקאי (FDA) אישור לשווק טיפול נגד לוקמיה.

גרוס לא זנח את המחקר, הוא מכהן כראש המעבדה לאימונולוגיה במכון מיגל למחקר בתחומי הביוטכנולוגיה, מדעי הסביבה והחקלאות הממוקם בקריית שמונה, ומשמש מרצה בכיר לביוטכנולוגיה במכללה האקדמית תל חי. בחממה בפארק המדע ברחובות הוקמה השנה חברה ששמה אימפקט-ביו, על בסיס רעיון חדש שלו בתחום, שנועד לנסות לתת מענה לבטיחות הטיפול בכל סוגי הסרטן. "זאת תהיה השלמה נפלאה לטיפול הנוכחי", אמר בראיון לדיאנה בחור-ניר במוסף סוף השבוע של "כלכליסט" לפני שבועיים. הוא הוסיף ש"אין בי שום חמיצות לב. אני שמח ומאושר בהצלחה של קייט פארמה. אני זכיתי. לא מבחינת כסף או תהילה, אלא בכך שמה שיצא מהידיים שלי ומהמוח שלי מציל חיים. ביחס לתגמול אודות הגילוי אמר: "אם תיפול איזו קרן שמש, ויגיע פרס כזה או אחר, לא אדחה אותו. אבל המחשבה על אקזיט לא מעסיקה אותי ולא מניעה אותי". עו"ד יוסי אשכנזי ממשרד הרצוג פוקס נאמן, המייצג את פרופ' אשחר, מסר כי: "אין יסוד לתביעה. תגובתנו תימסר בבית המשפט".